

Asia: VN/25697/2023

VM; Lausuntopyyntö Suomi.fi-palvelujen strategisista tavoitteista

Lausunnonantajan lausunto/kysymykset

Näkemykset Suomi.fi-palvelujen nykytilanteen vahvuuksien ja haasteiden kiteytyksestä (dia 3-4)

Kehitysvammaisten Tukiliitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua Suomi.fi-palvelujen strategiaehdotuksesta. Arvioimme ehdotusta erityisesti kohderyhmiimme kuuluvien eli kehitysvammaisten ja vastaavaa tukea tarvitsevien ihmisten ja heitä tukevien läheisten näkökulmasta. Noin 50 000 Suomessa asuvalla henkilöllä arvioidaan olevan kehitysvamma.

Kiitämme Suomi.fi -palveluja erityisesti Tiedot ja palvelut -kokonaisuuden ymmärrettävästä ja selkeästi kielestä ja sisältöjen tuottamisesta yhdessä eri käyttäjäryhmiä edustavien tahojen kanssa. Sivustoa ja palveluja voi edelleen kehittää kohti selkokieltä ja laajaa kognitiivista saavutettavuutta, joka palvelee laajasti kaikkia käyttäjäryhmiä kuten ikäihmisiä, maahanmuuttajia ja kehitysvammaisia henkilöitä.

Näkemykset Suomi.fi-palvelujen toimintaympäristön muutostekijöiden koonnista (dia 5)

Suomi.fi -palvelujen moninaiseen käyttäjäkuntaan kuuluvat kehitysvammaiset ja vastaavaa tukea tarvitsevat ihmiset eivät useinkaan voi käyttää digipalveluja useista eri syistä. Suurella osalla heistä ei ole käytössä sähköistä tunnistautumista, tai tunnistautumisväline ei ole heille käyttökelpoinen ilman saatavilla olevaa tukea tai laitteistoa. Esimerkiksi tunnistautumisvälineenä pankkien verkkopankkitunnusten saamisessa on laajasti vaikeuksia, koska osa pankeista katsoo, ettei niitä saa luovuttaa toiselle henkilölle edes silloin, kun kehitysvammaisen henkilö tarvitsisi verkkopankkitunnusten käyttämisessä avustajaa. Myös tarvittavien laitteiden ja verkkoyhteyden hankkimisen hinta voi olla esteenä digiasioinnille, sillä kehitysvammaisista ihmisistä valtaosan toimeentulona on työkyvyttömyyseläke ja tietyt Kelan etuudet. Digitaalisille palveluille ja tietolähteille on siksi tärkeää olla myös vaihtoehtoja, jotka palvelevat kaikkia.

Näkemykset Suomi.fi-palvelujen strategisten tavoitteiden osuvuudesta kokonaisuutena (dia 6)

-

Näkemykset jokaisesta strategisesta tavoitteesta erikseen: 1. Suomi.fi tunnistetaan osaksi yhteiskunnan kriittistä infrastruktuuria. (dia 6)

-

Näkemykset jokaisesta strategisesta tavoitteesta erikseen: 2. Suomi.fi edistää toimialariippumattomasti tehokkuutta julkisessa palvelutuotannossa. (dia 6)

-

Näkemykset jokaisesta strategisesta tavoitteesta erikseen: 3. Suomi.fi edistää julkisen hallinnon yhteentoimivuutta Suomessa ja Euroopassa. (dia 6)

-

Näkemykset jokaisesta strategisesta tavoitteesta erikseen: 4. Suomi.fi tukee kansalaisten ja yritysten sujuvaa asiointia. (dia 6)

Nyky-yhteiskunta digitalisoituu yhä laajemmin, ja se on tarkoittanut uusia haasteita niille läheisille, jotka auttavat kehitysvammaista aikuista asioiden hoitamisessa. Erityisen tärkeää tässä tilanteessa on se, että edunvalvojan tai muun valtuutetun päämiehen puolesta asiointi olisi mahdollisimman sujuvaa ja hoituisi laajasti sähköisesti. Tämä parantaa päämiehen asemaa ja helpottaa niitä läheisiä, joilla on paljon asioiden hoitamiseen liittyviä vastuita. Tällä hetkellä puolesta asiointi ei ole riittävän laajasti tarjolla. Jatkossa tulee ratkaista myös se ongelma, että tällä hetkellä pelkästään taloudellisia asioita hoitava edunvalvoja ei voi esim. nähdä päämiehen tietoja OmaKannasta, vaikka hän käytännössä toimii tukijana myös niihin liittyvissä asioissa eikä päämies pysty antamaan valtuutusta. Nämä tilanteet voivat johtaa tarpeettomasti laajennetun edunvalvonnan hakemiseen, vaikka asiat olisivat ilman tätä digitaalisuuden ongelmaa tulleet muutoinkin asianmukaisesti hoidetuiksi holhoustoimilain tarkoittamalla tavalla.

Ehdotuksia ja tarpeita strategian pohjalta laadittavaan toimintasuunnitelmaan kirjattavista toimista.

Toimenpiteiden aikataulussa tulee priorisoida helpon ja nykyistä laajemman puolesta asiointin tekninen toteutus sekä kognitiivisen saavutettavuuden kehittäminen.

Saarinen Anne
Kehitysvammaisten Tukiliitto ry